

maken van vervolgafspraken. In de interventiegroep verbeterde alleen het oog- en voetonderzoek significant beter dan in de controlegroep. Ook nu werd de medicatie van diabetespatiënten niet voldoende volgens de standaarden aangepast.

Commentaar

Beide onderzoekers hebben een prestatie van formaat geleverd. Er waren maar weinig uitvallers onder de praktijken en huisartsen. Ik vind echter de beschrijving van het succes van de interventie wat overdreven. De praktijkorganisatie mag dan wel verbeterd zijn waardoor er beter geregistreerd werd voor risicofactoren en -profielen, maar de standaarden werden nauwelijks beter gevolgd en wat erger is: aanbevolen medicatieverandering bij slecht ingestelde patiënten (diabetes, hypertensieven) werd niet toegepast. Ik mis in dit onderzoek patiëntenuitkomsten zoals bloeddrukwaarden, glucose/HbA1c-bepalingen. Heeft de interventie daarop ook een gunstige invloed gehad? Lobo zegt dat de achteruitgang in kwaliteit van leven bij de controlegroep aanzienlijk meer is dan bij de interventiegroep bij diabetes en cardiovasculaire ziekte, terwijl er maar voor twee van de acht gemeten domeinen er een signifi-

cant verschil gevonden is en bij de somscore voor diabetes helemaal geen significant verschil. Frijling schrijft dat bij diabetes in de interventiegroep voor alle zeven indicatoren voor diabeteszorg een verbetering optrad, maar hij vermeldt niet dat dit ook gold voor vijf daarvan in de controlegroep.

De afwezigheid van blinding is een ernstig methodologisch probleem: de huisartsen van de interventiegroep selecteerden de consulten voor de enquêteformulieren en vulden deze zelf in. Het gevaar van betere presentatie van de verrichtingen is levensgroot aanwezig, ook al zijn het aantal registraties en de samenstelling van de geselecteerde patiënten ongeveer gelijk met die van de controlegroep.

Het is te verwachten dat de gevonden verschillen kleiner zijn bij wat minder gemotiveerde huisartsen dan die in dit onderzoek. En zou het effect op de lange duur aanhouden?

Wim van Geldrop, huisarts
Commissie Wetenschappelijk Onderzoek NHG

Ontvangen proefschriften

Depression in the elderly

A study from the perspective of diagnostic classification, etiology, biological correlates and remission

112 pagina's. ISBN 90-367-1608-x

Promotie: 3 juli 2002, Rijksuniversiteit Groningen

Promovendus: Marian D. van den Berg (1966)

Promotor: prof.dr. J. Ormel

Copromotoren: dr. A.L. Bouhuys, dr. A.J. Oldehinkel

Psychiatric consultation for patients with somatoform disorder in general practice

189 pagina's. ISBN 90-9015999-1

Promotie: 4 september 2002, Vrije Universiteit Amsterdam

Promovendus: Christina M. van der Feltz-Cornelis (1962)

Promotor: prof.dr. R. van Dyck

Copromotor: dr. P. van Oppen

On the treatment of tennis elbow

Effectiveness and prognostics of braces and physical therapy

114 pagina's. ISBN 90-9015964-9

Promotie: 11 september 2002, Universiteit van Amsterdam

Promovendus: Petrus A.A. Struijs (1976)

Promotor: prof.dr. C.N. van Dijk

Copromotor: dr. W.J.J. Assendelft